

Svend Auken's kandidattale ved Socialdemokratiets ekstraordinære kongres

Taler

Svend Auken
Formand for
Socialdemokratiet

Dato

11. april 1992

Sted

Vejle

Omstændigheder

Formandsopgøret

Vi har alle et mandat.

Et bundet mandat.

Ikke blot os, der har stemmeret på kongressen som delegerede, men alle aktive socialdemokrater.

Vores mandat er ikke bundet til enkeltpersoner eller enkeltsager.

Det er bundet til idéen, holdningerne, engagementet, fælleskabet, sejrene og nederlagene. Resultaterne og skuffelserne. Vi har et bundet mandat til vores gamle parti – Socialdemokratiet.

"Du være den fattiges Værner,

du være den riges Ris!

Da faar du ej Ordner og Stjerner,

men bævende Læbers Pris"

Jeppe Aakjær

Det har aldrig været "in" at være socialdemokrat. På bjerget har vi aldrig fundet nåde. Vi har altid været Danmarks mest udskældte parti.

Til gengæld kan vi være stolte af, at det er vores parti, som de fleste knytter sig til. Både når det drejer sig om fornyelse og om retfærdighed og om et menneskeværdigt samfund.

Vi er også dét parti, folk har fæstet lid til, når det gælder kampen mod uretten og forskelsbehandlingen.

De fleste danskere er ikke selv socialdemokrater, men der er mange af os – og der er også mange andre, der i virkeligheden holder meget af det tryk- og velfærdssamfund, som Socialdemokratiet har været den drivende kraft i skabelsen af.

Det er Socialdemokratiets folkelige tilslutning, der er den klippe, som velfærdssamfundet hviler på. Det er også her, fornyelsen skal komme fra.

Hvor stærkt står vi?

Jeg husker situationen, da jeg blev valgt på en ekstraordinær kongres i oktober 1987, efter at medlemmerne i en lille måned havde mulighed for at overveje mit og andres eventuelle kandidatur.

Dengang sagde man, at Socialdemokratiet havde overlevet sig selv. Vælgerne flygtede. De unge ville ikke være med. Fagbevægelsen var på vej væk fra Socialdemokratiet. Og Socialdemokratiet var isoleret på Christiansborg.

Fik pessimisterne ret ?

Eller gjorde vi og vælgerne pessimisterne til skamme ?

Formåede vi at vende billedet ?

Ja, det gjorde vi.

Dengang havde vi 3 MEP'ere, nu har vi 4, og vi er meget tæt på det 5.

Dengang havde vi 100 S-borgmestre. Nu har vi 125.

Dengang var vi 54 medlemmer af S-gruppen. Nu er vi 71 medlemmer.

Vi er i fælleskab gået fra valgsejr til valgsejr i de sidste 4 1/2 år.

Vores indflydelse på Christiansborg er så stor som nogensinde, siden de borgerlige kom til regeringsansvaret. Der kan ikke føres politik uden om os. Både når det drejer sig om indenrigspolitik og udenrigspolitik, er det Socialdemokratiets mening, der tæller mest.

Vores forhold til SF og midterpartierne er glimrende, og selv den nuværende regering kan vi samarbejde med på enkelte vigtige punkter.

Det gode forhold mellem parti og fagbevægelse blev stærkt bekræftet på sidste LO-kongres, og vi nyder godt af samarbejdet overalt i landet.

Parti og fagbevægelse er to frie parter, som aldrig må diktere hinanden noget. Men vi er af samme familie, og vi kæmper begge for et mere retfærdigt Danmark med plads til alle og brug for alle.

Jeg har været glad for den støtte, som forbundsformand for mere end 2/3 af LO's medlemmer har givet mig. Det siger jeg tak for.

Vi står i Socialdemokratiet også stærkt på baggrund af den svækkelse, som den nuværende regering er inde i.

KV-regeringen er plaget af den ene skandalesag efter den anden.

KV-regeringen er plaget af indre splid og handlingslammelse.

KV-regeringen er plaget af, at den ingen brugbare svar har på det danske samfunds største problem: arbejdsløsheden.

Hver eneste dag forsvinder der gode danske arbejdspladser, uden at de bliver erstattet af nye.

Glansbilledet af, at det går ufatteligt godt, passer ikke med den danske virkelighed.

Glansbilledet passer ikke på de 310.000 arbejdsløse.

Glansbilledet passer ikke på en kvart million førtidspensionister.

Glansbilledet passer ikke på titusindvis af unge, der ikke kan få uddannelse, eller som efter endt uddannelse ikke kan få arbejde.

Eller på tusindvis af langtidsledige, der i den kommende tid mister dagpengernet.

Glansbilledet passer heller ikke på de syge, der venter i månedsvis på behandling.

Glansbilledet passer heller ikke på de unge forældre, der i stedet for at glæde sig over deres nye lille barn, bruger barselsorloven til at styrte rundt – ofte forgæves – efter pasning til deres nyfødte.

Jeg kunne blive ved.

På alle disse områder har Socialdemokratiet lagt gode og realistiske forslag frem til løsning af problemerne.

Og vi har anvist finansiering.

Det gælder "Arbejdsprogrammet", det gælder "Gang i 90'erne",

"Alle i gang", "20 gode idéer", og det gælder ikke mindst vores sidste program – Søjleprogrammet om aktivering af de ledige.

Endelig har vi fremlagt vores vision om et fornyet velfærdssamfund med "Borgernes Rettigheder" i centrum.

Socialdemokratiet står stærkt. Vi er rede til at overtage regeringsansvaret sammen med andre, når KV-regeringen bryder sammen.

Vi har kun ét alvorligt problem. Det er os selv. Problemet er vores manglende sammenhold.

Socialdemokratiet har aldrig haft sin styrke i presse eller penge. Pressen er hos de andre, vore modstandere, og pengene har altid været små hos os.

Men vi har noget uvurderligt, som de andre ikke har.

Vi har tusindvis af danskere, der tror på Socialdemokratiets idé, og som er parat til at slås for partiet.

Det er ikke folk, der får penge for at være med. Det er folk, der bruger deres egen telefon (hvis de har en), deres egne frimærker, og selv betaler deres transport i Socialdemokratiets tjeneste.

Det er folk fra alle aldersgrupper og alle erhverv og alle egne, der gerne vil gøre noget for partiet. For dem er det lysten og engagementet, der driver værket.

Jeg har været med i aktivt partiarbejde på alle niveauer i 33 år, og jeg har følt en stærk samhørighed med vores idéer og med de aktive, jeg har mødt.

For mig er mit gamle parti, dets idéer og dets mennesker indbegrebet af, hvad der er godt og spændende og livsnødvendigt i Danmark.

Med hvad er der så galt nu i vores parti?

Hvad er det, der knirker ?

Det er sammenholdet, der knirker. Det er solidariteten, der er sat på prøve. Det er selve livsnerven, der pirkes ved.

Lad mig forklare det nærmere:

Det er ikke kampvalget, der er noget galt med. Det er et naturligt led i demokratiet.

Så snart Poul Nyrup Rasmussen meddelte mig mandag den 16. marts, at han ville stille op imod mig – hvad der lige til det sidste var en beslutning, der for mig og mange andre var overraskende – besluttede jeg omgående at sætte mit mandat til rådighed og give en ekstraordinær kongres lejlighed til at tage stilling.

4 måneders "valgkamp" indtil september ville splitte partiet,

svække indsatsen inden folkeafstemingen og forkaste vores muligheder politisk.

Det ville også ødelægge kongressen i Aalborg.

Det er ikke et kampvalg i sig selv, der er noget i vejen med.

Nej, det, der er galt, er, at en ledelse, der har været fælles om alle politiske og organisatoriske beslutninger – ikke kan holde sammen, når der er øretæver i luften, men begynder at intrigere mod hinanden i stedet.

Det er galt. Det er rivende galt.

Hvis man ikke kan stole på sine nærmeste, hører alting op. Det gælder i alle livets forhold, og det gælder ikke mindst i vort partis arbejde.

Hvis personlige ambitioner og forfængelighed bliver vigtigere kendemærker end hensynet til programmet og vælgerne, er vi ude på et skråplan.

I forvejen er der mange mennesker, der synes, at der er for lidt ærlighed og åbenhed i politik, at der tænkes alt for meget på intriger, magtkampe og enkeltpersoner, end der tænkes på vores fælles sag.

Hvis sammenholdet i Socialdemokratiet bliver sprængt, og formanden skiftet ud på det her grundlag, vil det desværre for mange i samfundet bekræfte deres værste forestillinger om dansk politik.

Det må vi gøre alt for at modvirke og prøve at klinke skårene efter i dag, men vi skal være ærlige og erkende, at der er slået skår.

Ikke blot i toppen, men også hvad der er værre: hele vejen ned gennem partiet.

Uanset hvad der sker, vil jeg blive og slås for partiet, så længe jeg kan rokke med ørerne. Jeg mister ikke modet, men det kan ærgre mig, at vi plager os selv med selvskabte problemer nu, hvor vi står så stærkt og i fællesskab har opnået så mange imponerende resultater.

Jeg tror, at den måde, vi bedst kan klinke skårene på, er ved mit genvalg.

Alle ved, at hvis jeg bliver genvalgt, så bliver der ingen "lange knives nat", ingen "udrensninger" og ingen "personforfølgelse". Der bliver ingen intriger og talen bag hinandens ryg.

Det livssyn, vi kæmper for i samfundet, må også gælde os selv.

Vores venskab og sammenhold skal ikke blot stå sin prøve i medvind, men vise sin styrke i modvind. De holdninger vi ønsker at præge samfundet med, må også gælde os selv.

Et vigtigt led i diskussionen op til denne kongres har været påstanden om, at personspørgsmålet er vigtigere end politik, og at "det må vi være nødt til at erkende". Den slags kaldes "en analyse".

Jeg er ikke enig.

Hvis vi gør personerne til det afgørende, så ender dansk politik som amerikansk politik.

Partierne vil blive afløst af reklamebureauer.

De politiske budskaber fra os og de borgerlige vil blive ens, udvandet til det punkt, hvor ingen længere kan kende forskel. Udvandet til det punkt, hvor den politiske kamp mister sin mening og moral.

Pressen vil da med rette snage løs i politikernes personlige liv.

Vi har da selv blottet os og givet efter for den mudderkastning, som vil blive det almindelige, og vælgerne vil flygte væk fra det politiske.

I USA stemmer kun hver anden vælger ved præsidentvalgene, og mere end 2/3 af amerikanerne deltager ikke i de lokale valg.

Politik bliver et ekspertanliggende for de få, og ingen løser de manges problemer.

Hvis Socialdemokratiet slår ind på den vej, er jeg bange for, at det er "dødsruten" vi betræder.

I det franske socialistparti er man desværre gået den vej. Her har man gjort personerne til det altafgørende, og drejet politikken over mod de borgerlige. Kort sagt den model, som mange gerne vil se i vort parti.

Hvordan er det så gået i Frankrig ?

Med et ord: Forfærdeligt.

Ved de netop overståede valg fik socialisterne mindre end 20 % og satte magten over styr i alle deres stærkeste bastioner.

Der er nogle, der siger, at vi bliver nødt til at rette os efter meningsmålinger og hensynet til andre partier og skifte tillidsmænd, som vinden blæser hos vore modstandere.

Jeg tror, det er et meget, meget farligt synspunkt, som hverken er politisk klogt eller moralsk rigtigt.

Politik og moral kan ikke skilles ad. Politik uden moral bliver magtkamp og hykleri.

Socialdemokratiet har en vigtig mission i 90'erne: Det er fornyelsen af velfærdssamfundet, så alle danskere igen får muligheden for at være med i samfundet.

Vi må vende udviklingen væk fra udstødning, arbejdsløshed, ensomhed og utryghed.

Det kan vi. Vi har visionerne og de konkrete forslag.

Jeg tror, vi kan få det danske folk med os igen, at vi har tillid til vore egne ideer og holdninger. At vi kan samarbejde. Men det sker ikke ved, at vi efterligner de borgerlige.

Vi skal være 100 % socialdemokrater. Vi skal ikke være Schlüter minus 10 %. Det er der ingen fornyelse i.

Jeg har været jeres formand siden 1987. Vi har nået gode resultater sammen.

Lad os også i fremtiden kæmpe sammen!

Med disse ord overlader jeg afgørelsen til jer.

Jeg ved, at I vil udøve det efter jeres bedste samvittighed og skøn.

For mit vedkommende er jeg parat til at gå videre i solidaritet med de politiske mål, vi har sat os i fællesskab, og som vi kun når i indbyrdes fællesskab og solidaritet.

"Alene er du kun en brik

i større magters rænkespil.

Men samlet er vi stadigvæk

den største enhed, der er til.

En kæde smedes led for led,

og hele kædens kraft beror

på din og min samhørighed

med mennesker på denne jord."

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

Relateret

11. april 1992

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/svend-aukens-kandidattale-ved-socialdemokratiets-ekstraordinaere-kongres-1992>